

Tallene er her beskrevet, som de vil ligge i år 2000, men katastrofen vil i givet fald være over os allerede omkring 1987. Den vil blot vokse sig større og større.

Når folketingets handlekraft i den situation er lammet, er det mindste, det kan gøre, at lade befolkningen selv udtale sig. Det er uanstændigt at holde de mennesker hen, som det vil gå ud over på den måde, det sker i øjeblikket.

Hovedsynspunktet mod atomkraftens indførelse har jo været miljø- og affaldsbetragtninger. Herom hedder det sammenfattende i WAES-rapporten:

„Naturgas, atomkraft og solenergi har meget små miljøvirkninger. Afbrænding af kul og olie er mere problematisk. Med en behersket forbrugsudvikling bliver der næppe uløselige problemer.

Der er affaldsproblemer ved de fleste energiformer. Aske, slagter, radioaktivitet eller mineaffald, som må behandles ved passende metoder. Intet tyder på, at atomenergiens affaldsproblemer er større end problemerne ved andre energiformer.“

Fremskridtspartiet fremsatte et lignende forslag (L 68) den 7. november 1975. Dets muligheder for forsvarlig behandling kæntrede, da folketinget efter 1. behandling (Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne spalte 3938-3947) henviste det til behandling i det uinteresserede udvalg for forretningsordenen i stedet for at lade det bearbejdes af de energipolitisk engagerede i energipolitisk udvalg. Forslagets videre gang skildres i spalte 9409-9423, mens det faldt endeligt den 11. maj 1976 (spalte 9495).

De afgørende argumenter for, at sagen afgøres ved folkeafstemning i henhold til særlig lov, er:

1) Spørgsmålets indgribende betydning for hele befolkningen, jfr. foran.

2) Det folketing, der valgtes den 15. februar 1977, blev først og fremmest udpeget i henhold til befolkningens grundsyn på, hvordan arbejdsløsheden bedst bekæmpes, og på andre akutte økonomiske spørgsmål. Derimod var der kun få vælgere, der anvendte deres eneste kryds til først og fremmest at sikre, at deres opfattelse vedrørende atomkraften blev repræsenteret af deres folketingsmand. Selv de vælgere, der stemte på den måde, har kunnet risikere at få valgt folketingsmedlemmer med anden opfattelse. Dels fordi der inden for mange partier er forskellige synspunkter på kernekraft, og dels fordi der i tiden siden februar 1977 er fremkommet adskillige nye oplysninger, som har bevirket, at mange vælgere, og vel også nogle folketingsmedlemmer, har ændret deres syn på, hvorvidt atomkraft bør indføres i Danmark.

3) Det er på forhånd klart, at intet af standpunkterne i atomdebatten kan gøre krav på at være det sagligt rigtige. Dels indgår følelsesmæssige og forstandsmæssige komponenter i overvejelserne i forskellig blanding hos den enkelte borger, dels vil den afgørelse, der bliver truffet, først få virkelig betydning om adskillige år, og i den mellemliggende tid vil der have fundet en i øjeblikket uforudselig udvikling sted. Det er derfor ved sådanne spørgsmål særlig vigtigt, at det er millionbefolkningen selv, som har truffet afgørelsen, og ikke et udsnit på 179 af befolkningen (eller måske endog kun 90 ud af disse 179).

4) Den danske samfundsoplysning trænger meget hårdt til at komme til at beskæftige sig med virkelig lødige emner i stedet for de pseudoproblemer, som i de senere år har domineret fjernsyn, radio og mange andre massemedier. Udskrives med tilstrækkelig langt varsel en atomkraftfolkeafstemning, er der ingen tvivl om, at dette i sig selv vil virke i retning af, at saglig, afbalanceret oplysning på dette felt får langt større plads og opmærksomhed, end tilfældet nu er, hvor der dels er for lidt oplysning på området, dels en alt for skæv samfundsdebat, fordi mediebeholderne i vidt omfang sympatiserer med nejsigerne.

5) Grundlovens § 42 om folkeafstemninger i tilfælde af, at et lovforslag om igangsættelse af kernekraftproduktion er vedtaget, er i denne forbindelse kun en nødudvej, som man bliver tvunget til at ty til, hvis mindst 60 medlemmer af folketinget, men dog ikke et flertal i dette, går ind for folkeafstemning. Anvendelsen af § 42 forudsætter, at der først er vedtaget et lovforslag, og hermed kan det have nok så lange udsigter. Men langt vigtigere er det, at § 42 ikke kan anvendes til så klart et afstemningstema som det i nærværende forslags § 1 omhandlede, og at der er meget stramme frister for § 42-afstemningen, som vil bevirke, at der ikke bliver den fornødne tid til en indgående befolkningsdebat og oplysning forud for afstemningens afholdelse.

6) Når det imod folkeafstemningssynspunktet er anført, at folketingsmedlemmerne derved flygter fra deres ansvar, er det i sig selv et hult og intetsigende argument. Det kan aldrig være ansvarsflugt at lade det direkte demokrati træde i funktion i en sag, der kan tåle at vente nogle måneder. Givetvis vil nogle af vælgerne af bekvemmelighedsgrunde falde for argumentet, men så er det kun, fordi de vil skyde beslutningstvingen fra sig selv. Vil de gøre dette, kan de jo imidlertid blot følge det råd, der udtrykkes fra det menneske — folketingsmed-